

Årsrapport for lokale aktionsgrupper

under Landdistriktsprogrammet og/eller
Hav- og Fiskeriudviklingsprogrammet
2014 - 2020

Årsrapport til indsendelse samtidig med driftsafregning 1. marts

(opdateret 11.12.2018)

I forbindelse med indsendelsen af den årlige driftsafregning, som sker hvert år den 1. marts, skal denne rapport indsendes. Rapporten kan danne et godt grundlag for bestyrelsens beretning for generalforsamlingen, og den vil ligeledes kunne danne grundlag for en god diskussion i bestyrelsen, omhandlende målopfyldelse af den lokale udviklingsstrategi, og hvorvidt de ønskede effekter er opnået.

Denne skabelon for årsrapport blev i 2017 ændret fra den tidligere ”Skabelon til årlig beretning”, således at der kommer fokus på indsamling af informationer på nye og mere kvalitative områder, som ikke afrapporteres i PROMIS og opfanges her. Informationerne kan anvendes som en del af de lokale aktionsgruppers selvevaluering eller selvvurdering, og vil også blive anvendt til den årlige rapportering /evaluering, som Erhvervsstyrelsen skal indlevere til EU kommissionen.

Vi vil gerne have oplysninger om følgende:

- Projekternes kvalitet - Har projekterne haft den kvalitet, bestyrelsen ønsker?
- Projekternes effekter - Har de lokale aktionsgrupper fået igangsat de projekter, de gerne vil ift. udviklingsstrategien, og har de skabt de forventede effekter?
- Aktionsgruppernes netværksskabende aktiviteter – Opgørelse over møder, netværk, kommunikation osv.
- PROMIS – prioriteringer, vægtninger og scorer
- Nyttens af LEADER

Bemærk!

Hvis aktionsgruppen er godkendt under både landdistriktsprogrammet og fiskeriudviklingsprogrammet (herefter benævnt land og fisk) skal oplysningerne gives separat for hver af de to ordninger.

A. Aktionsgruppens data

Årstal som indberetningen vedrører: 2018
Navn på lokal aktionsgruppe: LAG Randers-Favrskov
Afkrydsning for type af lokale aktionsgruppe: ☒ LAND ☐ FISK ☐ LAND og FISK
Region hvori den lokale aktionsgruppe er beliggende: Region Midtjylland

B. Projekternes effekter

Overordnet kvalitativ vurdering af de direkte **effekter**, som projektholderne har indtastet i PROMIS, og som bestyrelsen har godkendt. Det anbefales, at der er en udvidet dialog i bestyrelserne om betydningen af de effekter, der indtastes, og opfølgningen herpå ved slutrapporteringen. Formålet skal være at sikre forbedret kvalitet i rapporterede effekter i PROMIS ved at lade koordinator og bestyrelse give data et realitetscheck/kvalitetscheck.

Der arbejdes løbende med at kvalitetssikre effekter. Det ville være nyttigt med felter i ansøgningsskemaet hvor f.eks. "5 nye aktiviteter" skulle navngives/beskrives. Ellers er det primært tal, og der er ikke noget der er helt forkert, eller helt rigtigt. Der arbejdes løbende, primært af koordinator, med at få ansøgere til at indtaste realistiske tal.

C. Projekternes kvalitet

Overordnet kvalitativ vurdering af **kvaliteten i projekterne**. Dette skal helst ske på baggrund af en diskussion i bestyrelsen. I svaret bør indgå en kvalitativ vurdering af de indirekte effekter, altså økonomisk, miljømæssig, klimamæssig, sociale og kulturelle.

Generelt er det fortsat ønskværdigt med flere projekter. Gerne flere erhvervsprojekter med fokus på lokale råvarer/fødevarer. Målet om flere infrastrukturprojekter med fokus på stier og naturadgang er der også langt imellem. I Udviklingsstrategien er forskønnelse med, og det var bl.a. håbet at det igen ville blive muligt at medfinansiere byfornyelsesprojekter uden om rammen. Denne mulighed er der ikke, og der har kun været få ansøgninger med dette fokus. Tværgående netværk mellem de 2 kommuner under Rammevilkår har der endnu ikke været ansøgninger indenfor, men den første ansøgning på et projekt, der foregår over kommunegrænsen, blev bevilliget i 2018. Indenfor erhverv omkring jobskabelse er målene i udviklingsstrategien nået, og i 2018 startede et nyt erhvervsnetværk. Udviklingsstrategien har ikke fokus på klima og miljø, men også projekter med dette fokus bliver værdsat af bestyrelsen. Det vurderes at LAG projekterne er rigtig vigtige for dem der søger. For Erhvervsprojekterne er det ofte det afgørende skub i forhold til at komme i gang. Det tager som regel nogle år før de endelige økonomiske effekter slår igennem og projekterne skaber arbejdspladser. Indenfor Rammevilkår har der primært været fokus på sociale og kulturelle effekter. Samlingssteder både udendørs og indendørs har affødt flest ansøgninger. Generelt har ansøgningerne høj kvalitet, da de får meget hjælp til at udarbejde ansøgningen.

D. Udviklingsstrategien og opnåelse af mål

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne:
Europa investerer i landdistrikterne

Den Europæiske Union
Den Europæiske
Hav- og Fiskerifond

Overordnet redegørelse for aktionsgruppens og bestyrelsens virke i det foregående år med hensyn til **udviklingsstrategien og opnåelse af målene** i denne. Her ses specifikt på, om bestyrelsen har opnået hvad den gerne ville, og om den lokale aktionsgruppe har fået igangsat de projekter, den gerne ville ift. udviklingsstrategien? Strategiens nøgletal for effekter samt en eventuel revidering bør diskuteres og måske foreslås anvendt i den resterende programperiode. Forbrug af midler ift. programperioden. Hvor langt er aktionsgruppen nået ift. strategien, skal der ændringer til? Og hvorfor?

19. juni 2018 blev udviklingsstrategien vurderet på et temamøde i bestyrelsen. Der var enighed om at det er problematisk at tilskuddet til LAG er blevet reduceret, og at de økonomiske mål i udviklingsstrategien dermed er urealistiske. Derudover var der bred enighed om at de fleste af målene i udviklingsstrategien fortsat er gode, og at mange af dem er nået. Det blev også besluttet ikke at ændre udviklingsstrategien.

Flere af målene i Udviklingsstrategien er allerede nået. Samlet set vil de 16 erhvervsprojekter for 2015-2018 skabe 23 arbejdspladser og fastholde mindst 2 arbejdspladser, og det samlede mål med at skabe 6 arbejdspladser og fastholde 6 er så rigeligt nået.

Samlet set er der givet tilskud til 27 projekter under rammevilkår, og de kommer rigtig mange tilgode (mindst 44.000). Der er især ansøgninger indenfor kultur og fritid. Der har endnu ikke været projekter om netværk, under rammevilkår.

Vurdering af projekter ift Udviklingsstrategien:

Projekter bevilliget 2015, 2016, 2017 og 2018 indskrevet i målene fra Udviklingsstrategien, placeret under hovedformål:

Konkrete mål for Erhvervsprojekter:

**Mål 1: Støtte og fremme af eksisterende og nye fødevarer virksomheder
25% (2.982.288 kr) under forudsætning af at fødevarer projekter kan støttes med 50% (bliver 40%)**

**Aktivitet 1: Fremme af innovative produktionsmetoder og Indkøb af produktionsapparat.
Indretning af produktionslokale, hvis bekendtgørelsen tillader det.
12,5% (1.491.144 kr). 4 projekter, 1 nyt job, 1 bevaret job, værdiforøgelse 1. mio**

Dansk Frugtvin til Verden

**Samlet sum: 916.000 kr, Bevilliget: 300.000 kr fra LAG puljen. 4 arbejdspladser over 4 år
Cimbrica Whisky Destilleri**

Samlet sum 612.000 kr. Bevilliget: LAG pulje: 242.479 kr. 3 arbejdspladser efter 4 år.

Etablering af Bageri og Bistro i Uggelhuse.

Samlet sum 375.000 kr. Bevilliget: LAG pulje: 120.000 kr. 1 arbejdsplads

Oplevelses- og formidlingscenter for frugtvin

Samlet sum 1.015.664 kr. Bevilliget: LAG pulje: 300.000 kr. 1 arbejdsplads

Havdal frisk mælk og hjemmelavet is

Samlet sum 824.023 kr. Bevilliget: LAG pulje: 329.609 kr. 1 arbejdsplads

Samlet sum 3.742.678 kr LAG: 1.292.088 kr

Målet er nået, med støtte til 5 projekter. Der skabes min. 10 arbejdspladser (1 opgivet ikke medregnet)

Aktivitet 2: Fremme af nye afsætningsmuligheder – f.x. indretning af fysisk salgssted eller udvikling af netbaseret handel - herunder aktiviteter, der kobler produkterne med lokal identitet 12,5% (1.491.144 kr). 4 projekter, 1 nyt job, 1 bevaret job, værdiforøgelse 1. mio
Andre projekter udfylder delvist dette mål. My Wall er baseret på nethandel, Fru Hansens, Dansk Frugtvin til Verden og Havdal Frisk Mælk og Is har indrettet fysisk salgssted og kobler produkter med lokal identitet. Både Cimbrica Whisky Destilleri, Etablering af Bageri og Bistro i Uggeluse og Oplevelses- og Formidlingscenter for Frugtvin vil også bidrage til at koble produkter med lokal identitet.

Mål 2: Støtte og fremme af erhvervssturisme 30% (3.578.745 kr)

Aktivitet 1: Udvikling af besøgs- og oplevelsesturisme 15% (1.789.372 kr) 5 projekter, 1 nyt job, 1 bevaret job, værdiforøgelse 1. mio

Ådalen Retræte

Samlet sum: 461.386 kr. LAG pulje: 150.000 kr, Randers Kommunal LAG pulje 150.000 kr. 1 arbejdsplads.

Udvidelse af Galleri Molevit

Samlet sum: 430.042 kr. Bevilliget: LAG pulje 150.000 kr. 1 arbejdsplads

Nye Publikumsfaciliteter på Bidstrup Hovedgård

sum: 874.836 kr. Bevilliget: LAG pulje: 350.000 kr. 1 arbejdsplads

Randers Greeters

Samlet sum 159.675 kr. Bevilliget: LAG pulje: 50.000 kr. RK: 79.800 kr.

Turismesejlads og servicering af faciliteter

Samlet sum 517.576 kr. Bevilliget: LAG pulje: 50.000 kr. og RK: 200.000 kr.

Skinncykel fra Strømmen Station ud i Naturpark Randers Fjord.

Samlet sum 1.964.961 kr. Bevilliget: LAG pulje 110.000 kr. og RK 500.000 kr.

Samlet sum 4.408.476 kr. LAG: 860.000 kr. RK: 779.800 kr.

Der er bevilliget 6 projekter under denne aktivitet. Målet med at skabe 1 nyt job er så rigeligt nået, og 3 projekter har rigtig mange besøgende, og bidrager i høj grad til at bringe turister og gæster ud i landdistriktet. Randers Greeters vil komme til at bidrage.

Aktivitet 2: Udvikling af overnatningsfaciliteter

15% (1.789.372 kr) 3 projekter, 1 nyt job, 1 bevaret job, værdiforøgelse 1. mio

Multitrætophus med faciliteter til overnatning og kursus

Samlet sum 671.335 kr. Bevilliget: LAG pulje: 335.667 kr. 1 arbejdsplads

Indtil videre er der bevilliget støtte til 1 projekt under denne aktivitet. Det er vurderet at det ene projekt vil bidrage til at skabe 1 job.

Mål 3: Støtte og fremme af andre erhverv

30% (3.578.745 kr)

Aktivitet 1: Jobskabelse på baggrund af stedbundne ressourcer (som f.eks. tiloversblevne bygninger, lokalt forankrede forretningsmuligheder etc.)

30% (3.578.745 kr) 8 projekter, 1 nyt job, 1 bevaret job, værdiforøgelse 2. mio

Udvikling og konstruktion af demonstrationsmodel af høstmaskine til vådområder

Samlet sum 699.074 kr. Bevilliget: LAG pulje: 285.000 kr. 4 arbejdspladser

Fastholdelse af Købmandsbutik i Voldum

Samlet sum 460.000 kr. Bevilliget: LAG pulje: 154.564 kr. Fastholder arbejdspladser (og butik)

Innovative Handicaphjælpemidler i Haldum

Samlet sum 724.576 kr. Bevilliget: LAG pulje: 250.000 kr. 4 arbejdspladser

Samlet sum 1.883.650 kr LAG: 689.564 kr.

Der er indtil videre bevilliget 3 projekter under dette mål (et opgivet). De 2 projekter vil samlet set bidrage med 8 arbejdspladser og det sidste vil fastholde en arbejdsplads og give mulighed for "unge-arbejde" på landet.

Mål 4: Støtte og fremme af netværksdannelse og samarbejdsprojekter

15% (1.789.372 kr)

Aktivitet 1: Støtte til etablering af netværk og samarbejdsprojekter inden for alle brancher (inkl. fødevarer og erhvervsturisme)

15% (1.789.372 kr) 5 projekter, 1 nyt job, 1 bevaret job, værdiforøgelse 1. mio

Randers Fjord Erhvervsnetværk

Samlet sum 233.500 kr. Bevilliget: LAG pulje: 50.000 kr. RK 123.000 kr. 1 arbejdsplads (bevaring af flere)

Der er indtil videre kun støttet et projekt under netværk, og det forventes ikke at der kommer mange flere. Projektet vil bidrage med en arbejdsplads, og som afledt effekt bør det bidrage til at fastholde flere.

Estimeret total for alle 4 delmål under erhverv (100%) 11.929.152 kr. 29 projekter 6 bevarende job, 6 nye job.

Det vurderes at de 16 bevilligede erhvervsprojekter mere end opfylder forventningerne. De er vurderet til at etablere 23 jobs og bevare 1. Samlet sum 10.939.648 kr., LAG 3.227.319 kr., RK 702.800 kr.

Konkrete mål for projekter der forbedrer rammevilkårene (foreningsprojekter):

Mål 1: Fælles forbedring og forskønnelse af eksisterende land- og boligområder

15% (1.192.914 kr)

Aktivitet 1: Forbedring og forskønnelse af eksisterende land- og boligområder

15% (1.192.914 kr.). 6 projekter, 1200 får gavn af projektet

LAG kan ikke mere medfinansiere byfornyelsesprojekter uden om rammen. Denne kategori var i

høj grad tiltænkt denne type projekter. Indenfor rigtig mange af de andre foreningsprojekter indgår der elementer af forbedring og forskønnelse.

Mål 2: Infrastruktur
15% (1.192.914 kr)

Aktivitet 1: Forbedring af adgang til naturoplevelser og –aktiviteter
15% (1.192.914 kr). 6 projekter, 1200 får gavn af projektet

Ingen ansøgninger endnu. Målet burde omdøbes til noget andet, da infrastruktur overlapper med andre indsatser i ansøgningsmaterialet.

Mål 3: Den blå infrastruktur, naturturisme samt naturgenopretning, - pleje og formidling
30% (2.385.828kr)

Aktivitet 1: Forbedring og udbygning af den blå infrastruktur (der relaterer sig til infrastruktur ved og på vandløbene), oplevelsesrum på og ved vandet, naturturisme, naturgenopretning og- pleje samt formidling i forbindelse hermed.
30% (2.385.828kr). 10 projekter, 20.000 får gavn af projektet

Et partnerskab om trækstien ved Ulstrup – fase 2

Samlet sum: 799.056 kr. Bevilliget: LAG pulje 250.000 kr., FK 150.000 kr.

Nye rekreative faciliteter ved Fussing Sø

Samlet sum: 558.550 kr, Bevilliget: LAG pulje: 75.000 kr., RK 100.000 kr.

Turismesejlads og servicering af faciliteter

Samlet sum: 517.576 kr. Bevilliget: LAG pulje 50.000 kr., RK 200.000 kr.

Fælleshus Uggeluse Jollehavn

Samlet sum: 793.087 kr. Bevilliget: LAG pulje 50.000 kr., RK 200.000 kr.

Kanonbåden

Samlet sum 2.040.000 kr. Bevilliget: LAG pulje 110.000 kr., RK 300.000 kr.

Opholdsfaciliteter ved Nørreåen

Samlet sum: 1.511.905 kr. Bevilliget: LAG puljen 50.000 kr., RK 350.000 kr. og FK 200.000 kr.

Samlet sum 6.220.174 kr. LAG: 585.000 kr. (FK LAG 350.000 kr.)(RK LAG 850.000 kr.)

Alle 6 projekter gavner rigtig mange, har stor lokal betydning og trækker besøgende fra et ret stort opland.

Mål 4: Styrkelse af kulturelle forhold og fritidsaktiviteter
30% (2.385.828kr)

Aktivitet 1: Styrkelse af eksisterende og udvikling af nye kulturelle forhold
15% (1.192.914 kr). 6 projekter, 1200 får gavn af projektet

Udendørs Alter ved Vissing Kirke

Samlet sum: 225.000 kr. Bevilliget: LAG pulje: 90.000 kr.

Landsbyen i naturen-Naturen i landsbyen

Samlet sum: 1.374.368 kr, Bevilliget: LAG pulje: 80.000 kr, RK 470.000 kr,

Vil du med i skoven og se mine gamle dørhåndtag?

Samlet sum: 402.700 kr. Bevilliget LAG pulje 75.000 kr, FK 25.000 kr
Udvikling af bæredygtige fællesskaber i vores landsby
Samlet sum: 1.658.246 kr. Bevilliget: LAG pulje:50.000 kr. RK 250.000 kr.
Opgradering af vores lokale forsamlingshus, til formål for fællesskabet (Voldum)
Samlet sum: 1.272.892 kr. Bevilliget: LAG pulje:100.000 kr. FK 200.000 kr
Udvikling af Farre Forsamlings- og Kulturhus.
Samlet sum 1.265.386 kr. Bevilliget: LAG pulje:50.000 kr. FK 100.000 kr.
Energioptimering af Hald Forsamlingshus med tag, solceller og murværk
Samlet sum 1.011.920 kr. Bevilliget: LAG pulje: 50.000 kr. RK 100.000 kr.
Nyt Køkken og scene i Årslev Forsamlingshus
Samlet sum 421.564 kr. Bevilliget: LAG pulje: 50.000 kr. RK 9.064 kr.
Ny Elmelund
Samlet sum 1.090.941 kr. Bevilliget: LAG pulje: 50.000 kr. RK 200.000 kr.
To nye halvunde baner vejen til fællesskab og sportslig fremgang.
Samlet sum 335.000 kr. Bevilliget: LAG pulje: 50.000 kr. RK 117.500 kr.
Øster Velling Forsamlingshus – go mad sammen i alle aldre
Samlet sum 582.673 kr. Bevilliget: LAG pulje 110.000 kr. RK 40.000 kr.

Samlet sum 9.640.690 kr LAG: 755.000 kr (FK LAG 325.000 kr)(RK LAG 1.186.564 kr.)

Der er bevilliget 11 projekter under denne aktivitet, og samlet set får langt mere end 1200 gavn af projekterne.

Aktivitet 2: Styrkelse af eksisterende og udvikling af nye fritidsaktiviteter
15% (1.192.914 kr). 6 projekter, 1200 får gavn af projektet

Rekreativt område til Lading/Fajstrup

Samlet sum: 543.827 kr, Bevilliget: LAG pulje: 170.000, FK 100.000 kr.

Aktivitetsplads i Hørning

Samlet sum: 490.750 LAG pulje: 50.000 kr.

Sall Bypark

Samlet sum: 417.625 kr. LAG pulje 51.537 kr, FK 99.055 kr.

Øster Bjerregrav Aktivitetspark

Samlet sum 1.752.135 kr. Bevilliget: LAG pulje: 50.000 RK 150.000 kr.

Et aktivt samlingssted for lokalområdet (Vester Velling)

Samlet sum: 300.484 kr. Bevilliget: LAG pulje: 50.000 kr. FK 75.000 kr.

Shelter og Naturhotel i Skjød

Samlet sum 287.000 kr. Bevilliget: LAG pulje: 50.000 FK 75.000 kr.

Bevægelse i Øster Bjerregrav

Samlet sum 622.100 kr. Bevilliget: LAG pulje: 50.000 RK 260.000 kr.

Vellev Aktivitets- og Skaterpark

Samlet sum 1.353.791 kr. Bevilliget: LAG pulje: 50.000 FK 125.000 kr.

Multibane Thorsø

Samlet sum 933.250 kr. Bevilliget: LAG pulje: 50.000 FK 125.000 kr.

Byens Plads – det grønne område i Selling

Samlet sum 867.561 kr. Bevilliget: LAG pulje: 50.000 FK 125.000 kr.

Samlet sum 7.568.523 kr LAG: 621.537 kr. (FK LAG 724.055 kr)(RK LAG 410.000 kr)

Der er bevilliget 10 projekter i denne kategori. Projekterne bidrager med nye muligheder og er tilgængelige for langt mere end 1200 personer.

Mål 5: Dannelse og styrkelse af netværk på tværs af de forskellige aktører og de to kommuner i landdistrikterne

10% (795.276 kr)

Aktivitet 1: Tilskud til etablering og videreudvikling af netværk på tværs af forskellige aktører og kommunegrænser

10% (795.276 kr). 4 projekter, 2.000 får gavn af projektet

Det er ikke sandsynligt at der kommer ansøgningen indenfor netværk under Rammevilkår, men måske kunne der komme noget med koncept for bofællesskaber eller lignende.

Mål: Total for alle 5 delmål under rammevilkår (100%) 7.952.760 kr., 40 projekter der i alt kommer flere end 56.000 til gode.

Opsummering af de 5 delmål: 27 projekter der samlet kommer mindst 44.000 til gode. Samlet sum 23.429.387 kr. LAG pulje 1.961.537 kr. FK 1.399.055 kr, RK 2

E. Inddragelse af andre, væsentlige tiltag af betydning, netværksskabende aktiviteter

Hvordan har den lokale aktionsgruppe inddraget det lokale liv/offentlige myndigheder og hvilke øvrige hændelser af væsentlig betydning har der været for foreningens virke? Angiv her fx antal og type møder, netværksaktiviteter, kommunikation (herunder nyhedsbrev, udgivelse af foldere eller andet).

Formand og koordinator deltager i 2-3 årlige møde med landdistriktsrepræsentanter fra kommunerne og Regional Udvikling i Region Midt. Der besøges ofte et inspirerende projekt, der er faglige indlæg og der drøftes generelle udfordringer. Møderne går på skift rundt i regionen. I dette forum har LAG mulighed for at indstille et området til "Årets Landsby", og i 2018 vandt landsbyen Sall i Favrskov Kommune, efter indstilling af LAG Randers-Favrskov.

LAG Randers-Favrskov deltog i koordinatormøde og miniårsmøde i Billund 8-9/6-18, og i LAG Årsmøde og Landdistriktskonference (16-17/9-18), med 3 bestyrelsesmedlemmer og koordinator.

Koordinator har deltaget i møder hos Landdistrikternes Fællesråd (LDF) i Egtved, omkring ændring af vedtægter for at kunne optage LAG, samt ekstraordinær generalforsamling hvor der blev stemt for at optage LAG i LDF. Koordinator har også deltaget i temamøder hos LDF Egtved.

3 fra bestyrelsen og koordinator deltog, sammen med Syddjurs og Favrskov Kommune i bustur med genbesøg i Friesland 28/6-1/7-18. Friserne var på besøg i 2017 i anledning af Århus Kulturhovedstad 2017, med landdistriktsatsningen Gentænk Landsbyen. 2 LAG var repræsenteret i Friesland, og vi så både LAG projekter og hørte om kommunale satsninger. Turen gav også et godt netværk mellem de deltagende landsbyer i Danmark. I Friesland var der også besøg af 2 LAG fra Irland, som indgik i netværksaktiviteterne og projektbesøg. Der er januar 2019 indledende spørgsmål om mulighed for samarbejde.

En fra bestyrelsen har plads i Naturparkrådet for Naturpark Randers Fjord, og koordinator er medlem af koordinationsgruppen. Der er ca. 4 årlige møder i begge fora. LAG Randers var også engageret i denne satsning, og den samler de gode intentioner omkring samarbejde med lokale, øget bosætning, flere muligheder og støtte til erhvervsinitiativer.

LAG Randers-Favrskovs eget projekt "Øget besøgsturisme i Naturpark Randers Fjord (støttet af Landdistriktspuljen), er forlænget ind i 2019. Kortet over naturparken blev udgivet til indvielsen 27. maj 2018. Katalog over aktører vil blive færdiggjort i 2019.

Koordinatorerne vest for Lillebælt mødtes på Læsø 20-21/6-18 til erfaringsudveksling, og var rundt at se spændende projekter på øen.

Koordinator deltog 20-24 august i Koordinatornetværk og Kulturmødet på Mors. De første 3 dage med fokus på besøg hos LAG Thy-Mors projekter, bl.a. med fokus på udvikling af lokale fødevarer og andre kreative erhverv.

Koordinator deltager i de nationale koordinatormøder og i møder i LAG Vest.

Hvert år deltager bestyrelse og koordinator i mange indvielser på LAG projekter, ligesom bestyrelsen deltager i besigtigelser og er kontaktpersoner på projekter. Både 13/1 og 22/9 var hele bestyrelsen på tur rundt til projekter, hilse på projektholdere og se de flotte resultater.

Koordinator deltager i rigtig mange møder og netværk. Lokale og Anlægsfondens Nytårskur 16.

januar i Skanderborg, møder vedrørende "Oplev Gudenaåen", projektudviklingsmøder, møder for frivillige sammen med Favrskov Kommune, og deltagelse i et netværk for dem der arbejder med frivillige i Favrskov Kommune. Den årlige Landdistriktskonference i Randers Kommune og det årlige fundraiser-møde for frivillige med besøg af fonde.dk

På LAG Randers-Favrskovs Facebook lægges jævnligt billeder vedrørende indvielser af projekter, deltagelse i større møder m.v. Hjemmesiden bruges mere til information. Begge henviser til hinanden.

Efter hver ansøgningsrunde udsendes en pressemeddelelse til alle lokalaviser og radio. Det resulterer bringes som regel i omtale 2-3 steder.

F. Prioritering af projekter i PROMIS

Det anbefales at der mindst en gang årligt tages en intern dialog i bestyrelsen om vægtninger og scorer i PROMIS. Anbefalinger fra denne diskussion indberettes, således at Erhvervsstyrelsen får en ide om den lokale aktionsgruppes fremtidige brug af vægtninger og scorer i PROMIS. Hvis aktionsgruppen i tidligere spørgsmål har angivet, at strategiens mål ikke kan forventes nået, kan brugen af prioriteringsværktøjet være en mulighed for handling.

Bestyrelsens bud på fremtidens udfordringer for aktionsgruppen (fx hvordan sikres målene i udviklingsstrategien opfyldt, en bred kontaktfalder for aktionsgruppen eller andet).

Promis giver en god fornemmelse af hvilket udviklingsstadium en ansøgning er på. Der burde fra starten have været skelnet mellem Rammevilkårsprojekter og Erhvervsprojekter. I udviklingsstrategien er det prioriteret at støtte erhverv, og der kan derfor indstilles erhvervsprojekter, selv om der kan være rammevilkårsprojekter med højere score. Bestyrelsen anvender ofte ikke vejledningen når de scorer, og spredningen er derfor ofte meget stor. Bestyrelsen har besluttet som udgangspunkt at benytte koordinators score, men alle afgivne scores gennemgås til bestyrelsesmøderne. Der har endnu ikke været behov for at ændre vægtningen.

Der har været udfordringer med konstruktionen bag et par erhvervsansøgninger – I/S, APS, Holdingselskaber, underselskaber m.v.

G. LEADER-metodens bidrag til lokal udvikling

Her kan aktionsgruppen beskrive hvordan den synes, at LEADER metoden bidrager til lokal udvikling eller gøre opmærksom på oplevede begrænsninger eller forbedringsmuligheder. Forslag til spørgsmål kunne være:

Hvordan oplever aktionsgruppen, at LEADER metoden bidrager til lokal samfundsudvikling? Er der begrænsninger – og hvilke er de? Det kunne fx være økonomiske, administrative eller ledelsesmæssige begrænsninger.

Hvordan anvender aktionsgruppen de 7 nøgleprincipper, som sammen er rammen for LEADER?

- Områdebaserede lokale udviklingsstrategier
- Partnerskaber i form af lokale aktionsgrupper
- Bottom-up strategi

- Gennemførelse af innovative strategier
- Gennemførelse af samarbejdsprojekter
- Tværsektoriel tilgang
- Netværkssamarbejde mellem lokale partnerskaber

LAG Randers-Favrskov bruger udviklingsstrategien som styringsværktøj for bevilling af projekter. En af udfordringerne kan være at det ikke nødvendigvis er de projekter der mangler for at opfylde udviklingsstrategien der scorer højest i Promis. LAG Randers-Favrskov påbegyndte i 2017 sit eget projekt "Øget besøgsturisme i Naturpark Randers Fjord" med fokus på at udvikle et ret ukendt område som turisme-destination, med bedre kort materiale, kortlægning af muligheder og et katalog med anbefalinger til ture/udflugter.

Forlængelse afsluttes 2019. Stort lokalt ønske om kortet, som udkom til indvielsen af Naturparken 27. maj 2018. Kortet er blevet rigtig godt modtaget af lokale, erhvervsdrivende og turistorganisationer.

LAG kommer gerne ud til møder og fortæller om LAG og muligheden for at søge tilskud. I 2018 var koordinator del af et team på 3 der afholdt fundraiser kursus i både Randers og Favrskov Kommune. Det er en udfordring at ramme kursisterne på det niveau de er på. Det er vigtigt for LAG at projekterne under Rammevilkår er bredt forankrede lokalt og nyder stor opbakning.

Det er en stor udfordring at udbetalingstiden er blevet så lang, det giver projekterne store renteudgifter.

LAG Randers-Favrskov ser det som sin primære opgave at levere proceshjælp til udvikling af gode lokalt forankrede projekter, som bestyrelsen efterfølgende kan tage stilling til. Det er klart en udfordring, at der er så mange formalia. På de mest innovative projekter er det en udfordring at indhente sammenlignelige tilbud m.v., og der er ikke meget plads til projekter der løbende udvikler sig.

H. Merværdi for lokalsamfundet

Beskrive her hvordan projekterne i det forgangene år har været med til at skabe merværdi for lokalsamfundet.

- Hvordan har projekterne skabt den merværdi som der blev lagt op til/forventet?
- Hvordan er den lokale kapacitet og kompetencer blevet forbedret?

I 2018 blev 15 ansøgninger kvitteret ind, og heraf fik 4 et afslag. De 11 bevilligede projekter spænder vidt.

I. Partnerskaber

Hvor succesfulde og bæredygtige er de nydannede partnerskaber der er skabt i projekterne?

I ansøgningskemaet er et partnerskab noget meget formelt, med en partnerskabsaftale. Lokalt opererer men mere praktisk omkring samarbejde. Nogle projekter skaber rigtig meget lokalt samarbejde mellem landsbyer og lokale ildsjæle. Ikke alle projekter er kommet i gang endnu, og nogle er afsluttede. Derfor fremhæves kun effekter på afsluttede, eller igangværende projekter.

Erhvervsprojektet "Oplevelses og formidlingscenter for frugtvin" har fået en lille gruppe frivillige mænd, der kommer hver tirsdag. Det giver stor arbejdsglæde, gode ambassadører og en rigtig god udvikling af projektet.

Erhvervsprojekt "Multitrætophus med faciliteter til kursus og overnatning", rækker langt ud over en B&B og et mødelokale. Det innovative betyder at mange er nysgerrige og henlægger møder der, blot for at høre om projektet og den unikke beliggenhed.

Erhvervsnetværket ved Randers Fjord, har fået flere deltagere end de havde regnet med, og der afrapporteres om meget stor tilfredshed.

"Innovative handikaphjælpemidler i Haldum" er ikkekommet i mål endnu, de har manglet investorer.

"Bevægelse i Bjerregrav" blev gennemført ret hurtigt, og danner inspiration for mange andre projekter.

"Turismesejlads og servicering af faciliteter" har også et socialt aspekt, hvor lidt svage unge skal formidle natur og kultur for gæster på båden, og være inkluderende ift handicap.

I sidste runder 2018, blev der bevilliget 5 projekter. Heraf er det udelukkende "Øster Velling Forsamlingshus – go mad sammen med alle aldre" der er kommet godt i gang. De bruger meget Facebook i deres formidling af fremskridt på projektet, og har en unik evne til at få frivillige inddraget.

J. Innovation

Hvilke nye og innovative idéer er blevet realiseret, og hvordan har disse resulteret i lokale forbedringer?

"Multitrætophus med faciliteter til overnatning og kursus" har opført en mindre tilbygning på et tag, som giver fornemmelsen af at man sidder i trækronerne på gamle bøge. Sammen med håndværkere er der fundet unikke løsninger, der muliggør enten dobbeltseng og et par stole, eller mødefaciliteter til 20 i et forholdsvist lille rum. Dette projekt har vækket en del opsigt.

"Oplevelses og formidlingscenter for frugtvin" har opbygget et helt nytænkt udendørs område med vintønder, kæmpe plankebord og sejl over. Når det åbner til maj 2019, vil det tiltrække sig stor opmærksomhed, og stjernekokke fra hele landet. Det er tidens trend at lave mad udendørs over bål, med lækre råvarer.

"Kanonbåden", som er en flydende formidlingsplatform, har taget udgangspunkt i de gamle skanser fra svenskekrigene. Kanonbåden vil medvirke til at inspirere til alternative

aktiviteter, og der forventes at den kan spille sammen med projekt "Turismesejls og servicering af faciliteter" når den skal flyttes.

"Spådommen om Høje Stene" er en vandre teaterforestilling, som vil blive opført maj-juni 2019. Forestillingen formidler fundet af en stensætning, der er blandt de største i Danmark, og vidner om en kongebegravelse. Forestillingen vil tiltrække folk fra et stort opland, til en unik oplevelse.

K. Evt. bemærkninger (kan udfyldes men skal ikke udfyldes)

Evt. andre kommentarer, som måtte gælde for den lokale aktionsgruppe

Det er en udfordring at få ansøgninger nok, og få tilstrækkeligt innovative troværdige projekter. Der er mål i udviklingsstrategien det bliver svært at nå, bl.a. i forhold til netværksprojekter. Interessen for arbejdet i bestyrelsen og for deltagelse i generalforsamling har ikke været overvældende. Tilbudsloven er svær at formidle. Når der er indhentet 2 tilbud, hvorfor er den så ikke overholdt....Der er meget at holde styr på for almindeligt forenings engagerede, men gennem møder for nye projektere forsøges det at vejlede om alle krav....De minimis tolkningerne føjes til en lang række udfordringer.

L. Underskrifter

Undertegnede erklærer hermed, at alle betingelser, for tilsagn om tilskud og udbetaling af tilskud i medfør af bekendtgørelse nr. 1835 af 22/12/2015 om oprettelse og drift af lokale aktionsgrupper under hav- og fiskeriudviklingsprogrammet og under landdistriktsprogrammet for perioden 2014-2020, er opfyldt.

Dato: Randers 6/2-19 Klik her for at angive en dato.	Formandens underskrift: Navn med blokbogstaver: Karen Højvang Kjeldsen
---	---

Eller

<p>Sted og dato: Klik her for at angive tekst. Klik her for at angive en dato.</p>	<p>Underskrift i h.t. fuldmagt – fx koordinator *</p> <p>Navn med blokbogstaver: Klik her for at angive tekst</p>
	<p>Fuldmagt vedlagt ** Ja ☐ Nej ☐</p>
	<p>Fuldmagt allerede indsendt til Erhvervsstyrelsen** Ja ☐</p>

*) Det skal fremgå klart af fuldmagten, hvem der giver den, hvem der modtager den, og hvad der gives fuldmagt til.

Hvis der allerede er indsendt fuldmagt til Erhvervsstyrelsen, og denne stadig er gyldig, skal dette fremgå.

***) Hvis der ikke er indsendt fuldmagt, skal denne vedhæftes.